

CONSULTATIE “TIJDELIJKE REGELS INZAKE DE INSTELLING VAN EEN KLIMAATFONDS MET EEN LOOPTIJD VAN 2024 TOT EN MET 2030”

Graag maakt de Unie van Waterschappen gebruik van de gelegenheid om te reageren op het wetsvoorstel voor het klimaatfonds. Werken aan klimaatneutraliteit is voor de waterschappen een prioritair onderwerp, mede vanwege de gevolgen van de weersextremen die wij zelf steeds vaker ervaren in het beheer van ons watersysteem. Waterschappen dragen hier dan ook maximaal aan bij en hopen dat deze wet hen op onderdelen daarbij kan ondersteunen.

Waterschappen onderschrijven daarmee de strekking van dit wetsvoorstel, maar hebben nog wel enkele aandachtspunten.

In het wetsvoorstel zou nadrukkelijker naar voren moeten komen dat het fonds kan worden gebruikt voor het stimuleren van maatregelen en technieken, voor zover deze leiden tot *of ondersteunend zijn aan* reductie van CO₂-emissies *en andere broeikasgassen*. Dit geldt naast maatregelen voor broeikasgasreductie wat ons betreft ook voor maatregelen voor circulariteit en maatregelen gericht op het creëren van de benodigde feitenbasis en randvoorwaarden.

Daarnaast is het van belang om expliciet aan te geven dat het hierbij niet alleen gaat om maatregelen en technieken in het bedrijfsleven, maar ook van overheden, voor zover hiervoor geen andere stimuleringsfondsen beschikbaar zijn.

Onze inbreng puntsgewijs:

- Als gesproken wordt over CO₂; worden daar dan alle broeikasgassen mee bedoeld? Met andere woorden: is het klimaatfonds ook bedoeld voor maatregelen om lachgas en methaan terug te dringen?
- In de wettekst en in het eerste deel van de MvT wordt het bedrijfsleven als doelgroep aangemerkt. Later staat dat ook de medeoverheden aanspraak kunnen maken. Kan dit in het begin duidelijker worden aangegeven?
- In de wettekst staat dat er bindende maatwerkafspraken met de industrie kunnen worden gemaakt; vallen de rioolwaterzuiveringen hier ook onder industrie?
- En zijn deze maatwerkafspraken resultaat- of inspanningsverplichtingen?
- Er wordt gesproken over departementale programma's waar de maatregelen onderdeel van worden. Betekent dat dat de aanvragers elementen voor het programma aandragen, die als ze gehonoreerd worden, daarmee onderdeel worden van het programma?
- Er staat dat maatregelen doeltreffend en doelmatig moeten zijn. Veel maatregelen hebben een rechtstreeks CO₂ effect (of CO₂ equivalenten). Maar graag voor de uitwerking ook aandacht voor het inbrengen van maatregelen voor het noodzakelijke kennispoor zoals onderzoek (bv in het geval van methaan en lachgas op de RWZI's) en monitoring (bijvoorbeeld ten behoeve van het bepalen van de kwantitatieve en kwalitatieve draagkracht van een waterlichaam voor aquathermie). Zonder deze onderbouwing / kennis kunnen sommige maatregelen niet in gang gezet worden (denk aan vergunningverlening).
- Wat is de baseline om te bepalen wat additioneel is? Kunnen maatregelen ihkv de onlangs overeengekomen verbrede energiebesparingsplicht ook?
- Het is niet duidelijk of nu alleen de maatregelen gericht op het terugdringen van emissies uit de landbouw zijn uitgesloten, of dat dit geldt voor alle emissies in het landelijk gebied (terugdringen

methaan uit oppervlaktewater, vastleggen CO₂ in natte natuur, bos bv – de maatregelen die vallen onder de klimaatwerkgroep bomen, bos en natuur)

- Er is de mogelijkheid geschapen dat medeoverheden kunnen bijdragen aan het klimaatfonds, naast dat ze er – net als de departementen – een beroep op kunnen doen. Hoe krijgen de medeoverheden een rol in de governance van het klimaatfonds?

Input vanuit Circulaire economie:

- In artikel 2.2.c is opgenomen dat het fonds kan worden gebruikt voor: “het stimuleren van de implementatie van technieken voor energie-efficiëntie en het stimuleren van de toepassing van hernieuwbare energie en overige CO₂-reducerende technieken en maatregelen in het bedrijfsleven”
- In de toelichting is opgenomen dat het hier zowel mag gaan om energetische, maar ook om niet-energetische emissies. Dus ook circulaire oplossingen met lagere CO₂-emissie. Uitgaven, voorlopig geraamd op € 3 mld., worden echter beperkt tot “het bedrijfsleven”. De kosten voor de ontwikkeling van een klimaatneutrale en circulaire infrastructuur bij overheden lijkt hier dus grotendeels buiten te vallen. Dus geen bijdragen voor bijvoorbeeld de doorontwikkeling van LCA en CO₂-beprijzing, implementatie duurzaam opdrachtgeverschap en circulair assetmanagement, etc.
- Klopt dit?
- Daarbij lijkt het alsof circulaire economie als een soort bijkomende sector is beoordeeld en niet als een integrale CO₂-reducerende strategie: “Maatregelen in alle sectoren kunnen in aanmerking komen voor middelen uit het fonds, voor zover deze maatregelen maar beantwoorden aan de bestedingsdoelen van het fonds zoals de zijn geformuleerd in artikel 2 van het onderhavige wetsvoorstel. Dat geldt ook voor maatregelen op het terrein van de circulaire economie.”

Dus uiteindelijk wordt circulaire economie wel genoemd, maar alleen onder de hierboven beschreven beperkingen.

Wij hopen dat onze punten hun weg vinden in de uitwerking van dit concept en zijn uiteraard van harte tot een nadere toelichting bereid.